

Tisková zpráva

Jak by měly vypadat lesy budoucnosti? Možné scénáře nabízí nový dokument Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze

Praha 13. března 2023 - Fakulta lesnická dřevařská ČZU v Praze spolu s Českou televizí a dalšími partnery natočila dokument věnovaný budoucnosti českých lesů. Přední vědci v něm hovoří o tom, jaké výzvy čekají současné české lesy, a popisují technologie, které jim mohou pomoci na cestě za znovunabytím své vitality. Premiéru filmu, jemuž svůj hlas propůjčil herec Aleš Háma, odvysílá Česká televize **21. března od 21:10 hod na ČT2**.

Hydrogel, drony či repelent proti kůrovci, ale i nejrozsáhlejší lesní požár v novodobé historii Česka, který stovky hasičů likvidovaly tři týdny. Budoucnost českých lesů, které v posledních letech bojují s nástrahami klimatických změn, je v rukách českých praktických lesníků a vědců. Nový dokument Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze, který ve spolupráci s Lesy ČZU, Městskými lesy Hradec Králové, Arcibiskupskými lesy a statky Olomouc a Nadací dřevo pro život vznikl pro Českou televizi, klade obtížné otázky týkající se vitality a udržitelnosti českých lesů a nachází na ně odpovědi nejen ve světě současných vědeckých objevů a technologií.

„Dokument je určený zejména pro širokou veřejnost se zájmem o přírodu. Snažíme se v něm popsat, kdo je lesník a co je jeho práce. Zároveň srozumitelně nabídnout současné poznatky lesnické vědy, které mají klíčovou roli v budoucnosti našich lesů,“ vysvětlil děkan Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze profesor Róbert Marušák. *„Potřebujeme lidem říct, že lesník rozhodně není škůdce, ale právě naopak. Bez něj by v něm nenašli řadu služeb, které jsou pro ně častokrát samozřejmé,“* dodal ředitel Městských lesů Hradce Králové inženýr Milan Zerzán.

Film má premiéru **21. března od 21:10 hod na ČT2**, repríza pak proběhne o den později, **22. března od 17:30 hod**. Dále bude dokument přístupný veřejnosti na YouTube kanále Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze a na platformách České televize. *„Termín pro premiéru filmu nebyl vybrán náhodně. Dne 21. března oslavíme jubilejní 10. ročník Mezinárodního dne lesů OSN a při této příležitosti je tak více než vhodné představit veřejnosti, jaké aktuální vědecké poznatky využívá dnešní moderní lesnictví v době měnících se přírodních podmínek způsobených probíhající klimatickou změnou,“* přibližuje výběr termínu premiéry autor námětu filmu doktor Radim Löwe z Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze.

Kůrovec a co s ním

Stav současných českých lesů významně ovlivňuje klimatická změna. V posledních letech pak jeho vitalitu oslabil zejména kůrovcová kalamita. Navíc podle prognóz se situace pravděpodobně bude v nejbližších letech opakovat. Vědcům se v rámci projektu EXTEMIT-K podařilo popsat genom kůrovce. Zjistili tak například, že kůrovec má neobvykle malé množství genů, které zajišťují odstraňování toxických látek, čehož by se mohlo využít při aplikaci biologických metod v ochraně lesa. Dalším z průlomových počínů v této oblasti je vývoj repelentního přípravku proti tomuto škůdci. *„Repelentní přípravek proti kůrovci je založen na přírodních látkách z listnatých stromů a z mladých smrků a byl úspěšně testován v univerzitních lesích při ochraně jednotlivých smrků i celých porostních stěn. Jsem*

velmi rád, že můžeme ověřovat současné poznatky lesnické vědy v praxi a být tak vzorem ve využívání moderních lesnických technologií a postupů,” uvádí ředitel Lesů ČZU doktor Zdeněk Macháček.

Příroda volá po vodě

Druhou stěžejní výzvou současnosti i budoucnosti jsou sucha a nedostatek vody. Jednou z možných cest by mohl být tzv. hydrogel. Látka, která dokáže intenzivně nasávat vodu. *„Začali jsme s testy v polopouštích a zjistili jsme, že na nich díky hydrogelu jsme schopni úspěšně pěstovat stromy,”* uvedl doktor Jan Macků z Katedry lesnických technologií a staveb Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze. S řešením důsledků klimatické změny mohou pomoci i objevy vědců zabývajících se dálkovým průzkumem Země. Díky dronům je možné monitorovat zdravotní stav lesů nebo vývoj kůrovcové kalamity. Pomocí speciálního zařízení tzv. chemického nosu, pak dron detekuje například také to, že strom je napadený kůrovcem.

Dřevo – materiál současnosti i budoucnosti

Dřevo je naše nejdůležitější obnovitelná surovina. Kvůli opětovnému zalesňování a recyklovatelnosti dřeva o něm mluvíme jako o surovině budoucnosti. Těžba dřeva v hospodářských lesích nezpůsobuje v krajině nezvratné změny, jako třeba těžba nerostných surovin. Co vytěžíme, zalesníme a zajistíme tak nepřetržitost existence lesa a plnění všech jeho funkcí. *„O dřevu musíme přemýšlet jako o unikátní ekologické surovině a od chvíle, kdy pokácíme strom, snažit se ho zpracovat na nejbližší pile. Kulatinu z České republiky nevyvážet, ale vyrábět finální produkty s vysokou přidanou hodnotou co nejbližší místu těžby našeho dřeva,”* dodává ředitel Nadace dřevo pro život inženýr Stanislav Polák.

Budoucnost českých lesů

Technologie, vědecké poznatky, ale i nezbytná změna druhové skladby. České lesy čekají turbulentní změny. *„Nejen ve vědeckých sférách je jasné, že smrkové monokultury nemůžou obstát výzvám, které se objevily a objevovat budou. Les musí být zejména odolný a schopný plasticky reagovat na nepříznivé dopady klimatu. Společnosti by měl poskytovat radost a prostor pro odpočinek na čerstvém vzduchu, ale i produkovat v dostatečném objemu tolik potřebný obnovitelný materiál pro náš každodenní život – dřevo,”* přibližuje roli budoucích lesů jednatel Arcibiskupských lesů a statků Olomouc inženýr Arnošt Buček.

A jak by tedy měl vypadat les budoucích generací? Jeho ochutnávku diváci objeví v novém dokumentu.

Česká zemědělská univerzita v Praze

ČZU je čtvrtou až pátou největší univerzitou v ČR. Spojuje v sobě stopatnáctiletou tradici s nejmodernějšími technologiemi, progresivní vědou a výzkumem v oblasti zemědělství a lesnictví, ekologie a životního prostředí, technologií a techniky, ekonomie a managementu. Moderně vybavené laboratoře se špičkovým zázemím, včetně školních podniků, umožňují vynikající vzdělávání s možností osobního růstu, včetně zapojení do vědeckých projektů doma i v zahraničí. ČZU zajišťuje kompletní vysokoškolské studium, letní školy, speciální kurzy, univerzitu třetího věku. Podle mezinárodních žebříčků univerzita patří k nejlepším třem procentům na světě. V žebříčku Academic Ranking of World Universities (tzv. Šanghajský žebříček) se v roce 2022 umístila na 801.–900. místě na světě a na sdíleném 4. místě z hodnocených univerzit v ČR. V roce 2022 se ČZU stala 45. nejekologičtější univerzitou na světě díky umístění v žebříčku UI Green Metric World University Rankings.

Kontakt pro novináře:

[Karla Mráčková](mailto:Karla.Mrackova@rektorat.czu.cz), tisková mluvčí ČZU, +420 603 203 703; mrackovak@rektorat.czu.cz